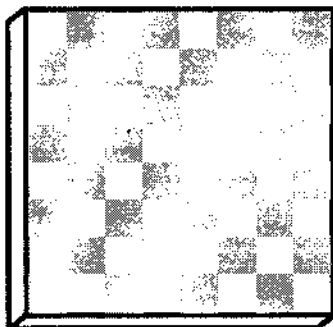
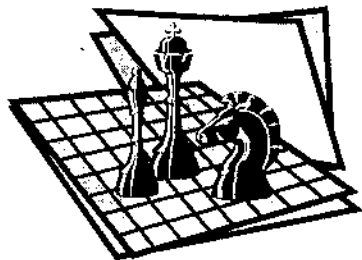


ЗМІСТ

Шахівниця	4
Мешканці шахового королівства	6
Правила гри	9
Пішак	10
Тура	14
Слон	20
Ферзь	24
Кінь	27
Король	32
Мат	38
Фігури і пішаки	40
Рокіровка	50
Нічия. Пат	52
Шаховий практикум	56
Цікаві вправи на шахівниці	63
Таємна стежинка	63
Замок під охороною	96
Шахові лабіринти	207
Короткий шахматний словник	218
Відповіді і розв'язання	225
Методичні поради	234
Список літератури	243

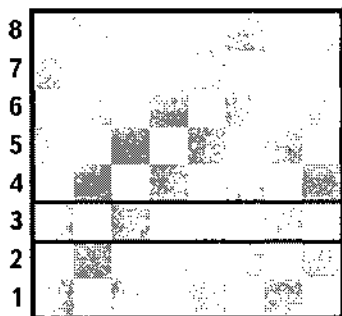
ШАХІВНИЦЯ

Бої в королівстві шахових фігур відбуваються на шахівниці.



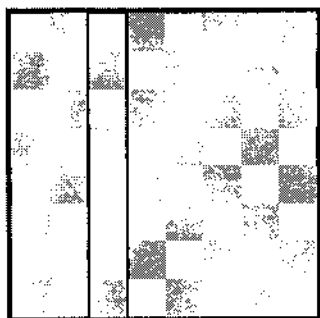
Шахівниця розкреслена на однакові клітинки. Це поля. Світлі клітинки – білі поля, темні клітинки – чорні поля. Чорні поля чергуються з білими.

Будь-яка чорно-біла доріжка з восьми полів, що проходить зліва направо, називається **горизонтальною лінією** чи **горизонталлю**.



ГОРИЗОНТАЛЬ

Дошка складається з восьми горизонтальних ліній, що йдуть зліва направо і позначаються цифрами від 1 до 8.



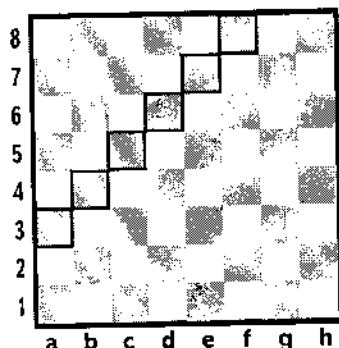
ВЕРТИКАЛЬ

Будь-яка чорно-біла доріжка, що йде від одного супротивника до іншого, називається **вертикальною лінією** чи **вертикаллю**.

Вертикалей, як і горизонталей, вісім. За чорним полем кожної вертикалі йде біле, за білим – чорне.

Вертикальні лінії позначаються буквами латинського алфавіту a, b, c, d, e, f, g, h (вимовляються вони так: а, бе, це, де, е, еф, же, аш). Запам'ятати це допоможе весела лічилка російською мовою:

Актеру Билу циркуль дашь, его фамилия Же Аш.



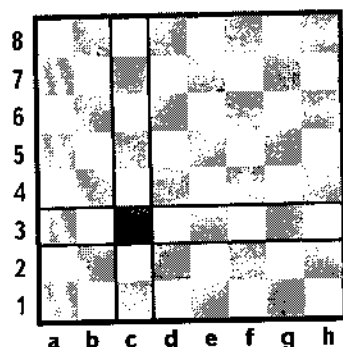
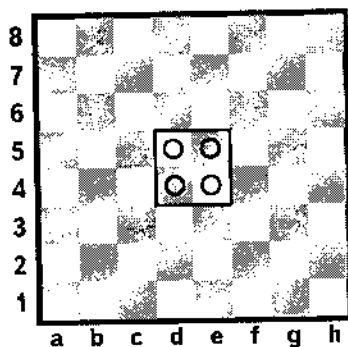
Будь-який прямиий ланцюжок клітинок однакового кольору називається **діагоналлю**.

Діагоналі бувають різної довжини. У найкоротших – усього по два поля, у найдовших – по вісім.

ВПРАВИ

1. Знайди найкоротші діагоналі. Скільки їх?
2. Знайди найдовші діагоналі. Скільки їх?

Чотири поля, що розміщені посередині шахівниці, називаються **центром**.



Кожне поле (клітинка) шахівниці має свою адресу: воно позначається, як і в грі “морський бій”, перетином вертикалі й горизонталі.

Наприклад, поле, що ти бачиш, утворюється перетином вертикалі “с” і третьої горизонталі. Тому воно позначається с3 (вимовляється “це три”).